GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 32. *Joi, 12 (24) Februariu.* 1887.

Brașovŭ, 11 Februariu 1887.

Décă va vorbi cândva istoria nepărtinitóre despre timpulŭ nostru, va trebui se-lŭ numéscă *timpulŭ amețelei*. Pe tóte terenele vieței publice și private în tóte țerile se manifestă o mare amețélă, și-și întinde brațele ei de polipŭ chiar până în coliba țeranului.

Nicăirĭ însĕ nu graséză bóla amețelei mai cumplitŭ, decâtŭ în șirurile guvernanțilorŭ statului ungarŭ, unde ocupă loculŭ activităței sobre, drepte și devotate binelui comunŭ alŭ patriei.

In 1868 Maghiarii au luatŭ frênele guvernului în mână. Trebuia, ca învĕțați de amarele esperiențe ale decenniilorŭ premergĕtóre, se-și tragă sémă înainte de tóte cu dreptele dorințe și aspirațiunĭ ale popórelorŭ și sĕ creeze o stare de dreptŭ, în care sĕ se afle bine tóte némurile și limbile din acestŭ statŭ, întărindu-se astfelŭ puterea lui.

Dér ce au făcutŭ Maghiarii?

Au proclamatŭ dominațiunea rassei lorŭ; au creatŭ între cetățenĭ deosebirea de stăpânĭ și cetățenĭ de a doua mână cu menirea de a juca rolulŭ de servitorĭ ai celorŭ dela putere; au făcutŭ dintr'o parte a poporațiunei poliția, timbrându partea cealaltă de „ómenĭ periculoșĭ statului“.

Eramŭ sĕracĭ, lipsiți de banĭ și de alte multe trebuinciόse spre a ne desvolta puterile economice și a esploata avuțiile țĕrei. Și ce au făcutŭ stăpânitorii Ungurĭ?

Ca copii, carĭ n'au mai vĕdutŭ pân'aci banĭ în mâna lorŭ, au aruncatŭ miliónele în vêntŭ și unde nu le-au aruncatŭ tocmai în vêntŭ, au cheltuitŭ mai multe decâtŭ au avutŭ, înglodându-ne până peste urechĭ în datorii.

N'aveamŭ cultură. Și ce au făcutŭ guvernanții ungurĭ?

In locŭ sĕ redice scolĭ deopotrivă pentru tóte némurile și limbele, au redicatŭ numai scolĭ pentru némulŭ lorŭ; au redicatŭ și de acele ce nicĭ lorŭ nu le-au trebuitŭ. In locŭ sĕ acopere lipsele adevĕrate cu ele, au făcutŭ concurință scólelorŭ celorlalte némurĭ.

Poporulŭ avea lipsă de sprijinŭ ca sĕ pótă ajunge la bunăstare. Și ce au făcutŭ cei dela putere?

Cea mai mare grijă le-a fostŭ sĕ pună pe *gentry*, nemeșii scăpătați, érăși în trăsura cu patru cai. Datu-le-au totŭ feliulŭ de întreprinderĭ grase, făcutu-le-au catastru, îndesatu-i-au în totŭ felulŭ de posturĭ, apoi de poporŭ fiă ce va fi. Și unde amŭ ajunsŭ?

Poporulŭ sub enormele sarcinĭ de adĭ e mai sĕracŭ decâtŭ era sub absolutismŭ și iobăgiă și *gentry* își vêndŭ ce mai au jidovului, ca și pân'acum.

Era lipsă de organisarea justiției și a administrației. Și ce au făcutŭ?

Justiția au organisat'o, cum au organisat'o, dér la denumirĭ s'a jertfitŭ principiulŭ trebuințelorŭ practice principiului: „ómenii noștrii trebue sĕ trăiască.“ Cu administrația, pentru ca sĕ aibă *gentry* unŭ refugiu dinaintea sĕrăciei, guvernanții au făcutŭ ca omulŭ din poveste ca códa cățelului: n'au taiat'o dintr'odată, ci pe rêndŭ câte o bucată, ca sĕ nu'lŭ dóră așa tare.

Nimicŭ nu s'a făcutŭ după mintea sănătósă și după adevĕratele trebuințe ale poporațiunei.

Câte „capacitățĭ“ nu s'au usatŭ, câte discursuri „memorabile“ nu s'au rostitŭ și câtă cernélă nu s'a vĕrsatŭ din 1868 până adĭ pentru „fericirea patriei!“ — Și unde ne aflămŭ?

Fața cu periculele, carĭ stau sĕ se urnéscă ca nuorii grei asupra nóstră, poporațiunea statului ajunse la marginea ruinei financiare, sĕracă, necultivată de ajunsŭ, necăjită, amărîtă, desbinată și lipsită chiar de speranța unui viitorŭ mai bunŭ.

In dietă nicĭ Hegedüs, celŭ mai aprigŭ și mai bunŭ de gură mamelucŭ alŭ ministrului-președinte Tisza, nu se încumetă a mai ascunde starea, în care se află țéra, se mărginesce numai a spăla arapulŭ ca sĕ-lŭ albéscă; mamelucii îi ajută votândŭ pentru guvernŭ, dér numai cu capetele plecate pe peptŭ; chiar foile guvernului suntŭ constrînse a cunósce, că amŭ ajunsŭ cu stăpânirea unguréscă într'unŭ cornŭ de capră.

Ar crede omulŭ din tóte aceste, că Ungurii au ajunsŭ la capĕtulŭ amețelei și ca se trezescŭ. Nicĭ vorbă. Ei cadŭ dintr'o amețélă într'altă, par' că arŭ voi ca totŭ cu veninŭ sĕ scótă veninulŭ din ei.

Ca sĕ pótă ține în amețélă și mai departe poporulŭ maghiarŭ pressa guvernamentală îi strigă, că décă a ajunsŭ în miseriă și sĕrăcia în urma politicei economice și financiare a cabinetului Tisza, are cu ce sĕ se mângâie: „statulŭ maghiarŭ s'a consolidatŭ, idea de statŭ maghiarŭ e realisată, domnia rassei maghiare nicĭodată n'a fostŭ așa evidentă și necontestată de naționalitățĭ ca sub guvernulŭ lui Tisza“.

Amețélă, mare amețélă!

Décă consolidarea statului constă în a nedreptăți 11 milióne de cetățenĭ și restului de 5 milióne a-i măguli vanitățile; décă realisarea ideei de statŭ constă în a nu lăsa pe nimenea sĕ vorbéscă și sĕ scrie decâtŭ numai ungeresce la autorități, în a pune stélpŭ și table numai ungurescĭ, în a lipsi de oficii pe bărbații de sciință și de caracterŭ, carĭ au curagiulŭ a se opune curentului periculosŭ și nedreptățilorŭ, ce se comitŭ, călcându-se legea în picióre; décă dominațiunea unei națiunĭ constă în a da pe cetățenii contribuabilĭ pe mâna unei mulțimĭ de solgăbirĭ, notarĭ și altorŭ diregĕtorĭ necalificați și rĕu voitorĭ și în a glorifica volniciele unui Banffypașa: atuncĭ statulŭ maghiarŭ e consolidatŭ, idea de statŭ maghiarŭ realisată și dominațiunea rassei maghiare recunoscută de tóte naționalitățile.

Ce ar fi adĭ de consolidarea statelorŭ unite americane, ce ar fi devenitŭ Elveția décă guvernele lorŭ ar fi lucratŭ, cum lucră adĭ guvernulŭ ungurescŭ?

Statele se consolidéză prin dreptate, echitate, prin îndestulirea cetățenilorŭ și prin sémțĕmêntulŭ lorŭ adêncŭ de alipire cătră olaltă și cătră statŭ și instituțiunile lui. Insĕ de acéstă consolidare ne aflămŭ adĭ mai departe, ca pe timpulŭ absolutismului.

Étă cum stă tréba cu pretinsulŭ meritŭ unicŭ și celŭ mai importantŭ alŭ d-lui Tisza.

Și ce face societatea maghiară, „salonulŭ maghiarŭ“, cum dice Beksich, fața cu acéstă stare de lucrurĭ?

Aduce Ciangăi în țéră, ca sĕ fiă mai mare numĕrulŭ celorŭ ce flămândescŭ; maghiariséză pe jidovĭ și câte unŭ bietŭ impiegatŭ românŭ; teroriséză și prigonesce pe bărbații cu curagiulŭ convicțiunei lorŭ; se constitue în tribunalŭ supremŭ peste lege în materiă de patriotismŭ; ațîță și împinge la fapte totŭ mai îndrăsnețe și provocătóre; votéză intrebuințarea banilorŭ noștri în contra nóstră; înființéză Kulturegyleturĭ și ne spune în tótă diua, că vomŭ fi contopițĭ; duce lupta până și în locurĭ de petrecere, convenirĭ sociale, biserică, ba chiar în familiă; face imposibilă convețuirea pacînică nu numai între națiune și națiune, ci chiar între individŭ și individŭ, credêndŭ astfelŭ, că va constrînge pe nemaghiarĭ a se supune dictatului maghiarŭ.

Unŭ adevĕratŭ vêrtejŭ de amețélă a apucatŭ pe Maghiarii, carĭ dau adĭ tonulŭ la guvernŭ și în societate. Și în mijloculŭ retăcirei și confusiunei generale de idei nu se aude decâtŭ o singură voce mulcomindŭ, admoniândŭ și reținêndŭ pe Maghiarĭ ca sĕ nu se prăvălească pe povernișulŭ prăpastiei — vocea lui Mocsary celui trézŭ la capŭ.

Acéstă voce e prea slabă, de câtŭ ca sĕ pótă deștepta pe șoviniștĭ din amețéla cumplită, ce le-a cuprinsŭ mințile.

Ea are lipsă de susținere. Și acésta nu póte veni adĭ decâtŭ din mijloculŭ celorŭ nedreptățițĭ, nu póte fi decâtŭ vocea naționalităților asuprite.

Naționalitățile trebue sĕ se deștepte din *amorțélă*, pentru ca cu arme legale sĕ scótă pe Ungurii dela putere din *amețélă*.

Desbaterea bugetului cultelorŭ și instrucțiunei.

In ședința dela 16 Februarie celŭ dinteiu vorbi Iohann *Gruber*, care respinse bugetulŭ. Urmă apoi Iosef *Veress* care, după ce făcu imputarea că Jidovii nu contribue cu nimicŭ la sarcinile școlare, respinse și elŭ bugetulŭ.

Carol *Nendtvich* nu găsesce destule cuvinte de laudă la adressa ministrului Trefort. Se plânge însĕ că suntŭ pre încărcațĭ școlarii și întrébă pe ministrulŭ, décă și dênsulŭ a învĕțatŭ atâtŭ, câtŭ silesce pe tinerĭ sĕ invețe acum? Tinerii carĭ esŭ adĭ din șcólă, esŭ cu unŭ desgustŭ pentru tóte cărțile. Altfelŭ votéză bugetulŭ bucurosŭ, pentru că ministrulŭ întrebuințéză bine banii.

Alex. *Ullmann* vorbesce contra lui Veress, care agitéză contra Jidovilorŭ. Aceștia contribuescŭ la susținerea șcólelorŭ comunale. Și apoi și décă Jidovii nu întrețină școle medii, dér trebue se plătéscă, cum e în capitală, taxa de școlă îndoită. Jidovii au unŭ proiectŭ gata pentru înființarea unui gimnasiu jidovescŭ, dér ei 'și-au esprimatŭ părerea, că multŭ mai bine corĕspundŭ datoriei lorŭ patriotice, décă se asimiléză cu națiunea. (Aprobărĭ.) D-lŭ deputatŭ a imputatŭ în anulŭ trecutŭ Jidovilorŭ că germaniséză, că nu poțĭ merge de-alungulŭ stradei Andrassy fără sĕ'ntâlnescĭ germanisarea. Adĭ li-se impută, că Ungurii vreu sĕ'nvețe în academia de sciințe limba ungurescă dela Jidovĭ. (Ilaritate.) A mai disŭ că jidovimea n'aduce nicĭ o jertfă pentru scopurĭ culturale. Rogŭ sĕ vedă pe prenumeranții productelorŭ literare ungurescĭ, ai diarelorŭ. (O voce'n stânga: Ai diarelorŭ ungurescĭ? Carol Vadnay: Da, și ai diarelorŭ ungurescĭ.)

Iosef *Veress*: Librarii se plângŭ tocmai că Jidovii nu cumpĕră nicĭ o carte ungurescă. (Al. Hegedus și Konst. Olay ilŭ întrerupŭ.)

Al. *Ullmann* dice că acolo se potŭ întâlni Jidovĭ în numĕrŭ destulŭ de mare. Dér décă Jidovulŭ merge în teatru, décă abonéză locurĭ și visitéză concerte, décă cumpĕră productele artei plastice, tablourile, i se impută că pré se'mbulzesce. (Contradicerĭ în stânga și'n stânga estremă.) D-lŭ deputatŭ Veress se teme, că décă va merge așa mai departe, creștinii vorŭ fi scoșĭ din oficii. Asta'i o témă, care celŭ puținŭ în acestŭ seculŭ nu se va realisa. Căcĭ décă luămŭ în considerare proporțiunea după care Jidovii facŭ 5 procente din proporțiunea Ungariei (800,000), atuncĭ aceste procente nu suntŭ din destulŭ representate nicĭ la universitate, nicĭ la ministere, nicĭ la judecătorii și la procuraturile statului. Jidovimea ar pute rĕspunde multŭ mai bine datoriei sale patriotice, décă ar fi organisată. Primesce bugetulŭ. (Aprobărĭ generale).

Ignaz *Zimandi* vorbesce contra Jidovilorŭ și respinge bugetulŭ. Jupânii dela „Pester Lloyd“ nu'i reproducŭ nimicŭ din vorbirea lui, fiindŭ că nu le vine la socotélă.

Franz *Pulszky* dice că nu e problema sa a combate needucațiunea și necultura antisemițilorŭ. (Strigărĭ între antisemițĭ: La ordine! La ordine! Larmă mare. Drépta aprobă pe vorbitorŭ). Ca celŭ mai bunŭ amicŭ alŭ Jidovilorŭ, le dă acestora sfatulŭ sĕ contribue și ei pentru institutele culturale, deórece li se impută că numai culegŭ fructele de pe pomĭ, pe carĭ nu i-au plantatŭ ei; sĕ facă fundațiunĭ, sĕ dea stipendii, nu pentru scolarii jidovĭ, ci pentru scolarii distinșĭ, căcĭ totŭ ei arŭ lua stipendiele, deórece jidovulŭ e mai invențiosŭ, mai silitorŭ, învĕță multŭ mai multŭ. (Ilaritate. Larmă între

antisemiţi). De géba mě 'ntrerupeţi, antisemitismulŭ nu e nimicŭ altceva decâtŭ că pe acestŭ poporŭ „maghiarŭ“ de 15 milióne (???) sěracŭ, care nu e bunŭ de nimicŭ, vreţi sě-lŭ apěraţi sě nu-lŭ mânânce 600,000 jidovi. (Larmă intre antisemiţi). Cu asemenea nisuinţe nu ridicaţi reputaţiunea naţiunei unguresci. (Aprobări în drépta. Contradiceri între antisemiţi). Primesce bugetulŭ. (Vii aprobări în drépta)

Ministrulŭ *Tisza* dice că nu e adevěratŭ ce a disŭ Zimandy, că elŭ, Tisza, şi ministrulŭ Trefort vrea sě provóce o luptă între confesiuni, mai alesŭ între catolici şi protestanţi. (Aprobări generale). Şi acéstă învinuire o face unŭ bărbatŭ, care a subscrisŭ o proclamaţiune electorală ce aţiţă contra unei confesiuni, contra Israeliţilorŭ. (Aşa e! în drépta). Aceşti d-ni deputaţi credŭ că Jidovulŭ nu e nici măcarŭ omŭ.

De aci încolo ministrulŭ rěspunde la discursulŭ lui Mocsary privitorŭ la naţionalităţi. Iesuiticulŭ rěspunsŭ alŭ ministrului l'amŭ publicatŭ într'unŭ numěrŭ precedentŭ.

Ludovicŭ *Olay* tămâiază pe Trefortŭ, care e gloria Ungurilorŭ. (Vii aprobări). Ia apoi la refrecŭ pe Komlossy, că a atacatŭ prin suspiţiuni nejustificate onorea ministrului, mândria întregei naţiuni, negreşitŭ numai a celei unguresci. Komlossy a comisŭ unŭ atentatŭ nu numai contra lui Trefort, ci contra întregei naţiuni, negreşitŭ numai contra celei unguresci. Decă s'ar repeţi în parlamentŭ astfelŭ de fapte, atunci— dice vorbitorulŭ— s'arŭ adeveri vorbele contelui Victorŭ Zichy-Ferraris: »Multŭ mai sigură este vieţa omului între bestiele Orientului, decâtŭ onorea în civilisatulŭ statŭ maghiarŭ« (???). Primesce bugetulŭ. (Vii aprobări generale. Mare mişcare). (Va urma).

SCIRILE DILEI.

Foile oficiale din Pesta şi Viena au publicatŭ autografulŭ pré înaltŭ către contele Kalnoky, către ministrulŭ Tisza şi către contele Taaffe, prin care se *convócă delegaţiunile* în sesiune estraordinară pe *diua de 1 Martie*.

—x—

Crucea roşiă şi-a datŭ mâna cu Kulturegyletulŭ. In Alba-Iulia a datŭ la 16 Februariu n. reuniunea Crucea roşiă împreună cu Kulturegyletulŭ ardeleanŭ o serată cu danţŭ, care a avutŭ unŭ venitŭ de vr'o 200 fl. Mulţi locuitori cu vadă din oraşŭ n'au participatŭ la serată din causa acestei nepotrivite căsătorii a Crucei roşii, reuniune de binetacere, cu Kulturegyletulŭ, reuniune de rěufacere. In cercurile române a provocatŭ mare nemulţămire şi amărăciune. Militarii din armata comună au luatŭ parte, dér cu inima măhnită.

—x—

Deputatu'lŭ dietalŭ *Hofgräff din Bistriţa*, avêndŭ sě ia nisce bani dela oficiulŭ de dare de acolo, trimise o chitanţă scrisă în limba germană. Chitanţa i se înapoiă cu observarea, că *nu suntŭ bani, decă nu trimite chitanţă în limba ungurescă*. D-lŭ Hofgräff trimise apoi o chitanţă ungurescă cu următórea introducere: »Deórece d-lui controlorŭ i-a trăsnitŭ în capŭ idea, sě-mi refuse plătirea sumei de 2 fl. 50 cr. contra unei chitanţe presentate în limba mea germană, pentru ca (şi pe acéstă cale) sě favoriseze ilegala maghiarisare, m'a constrînsŭ sě-i presintŭ următórea chitanţă ungurescă. Chitanţă despre etc.« — La acestea fórte bine observă „Kronst. Ztg.“, că din fericire amŭ ajunsŭ aşa de departe, încâtŭ unŭ cetăţênŭ alŭ statului ungarŭ, care nu e în stare sě presinte o chitanţă în limba ungurescă, e simplu înşelatŭ cu pretenţiunea sa către statŭ.

In *Viena* se ţinŭ de câteva dile *importante consilii militare* sub preşedinţa M. Sale. La aceste întruniri a fostŭ chematŭ şi comandantulŭ militarŭ alŭ Galiţiei, FZM ducele de Württemberg, care a şi sositŭ în Viena.

—x—

Ministrulŭ honvedimei a dispusŭ, ca acei obligaţi la serviciulŭ militarŭ, cari suferŭ de trahomă, dér e posibilŭ ca se se vindece, sě se interneze înainte de asentare într'unŭ spitalŭ civilŭ ori, decă spitalŭ nu esistă, sě fiă supuşi tratamentului medicalŭ sub supraveghiarea autorităţii şi numai după aceea sě fiă presentaţi comisiunei de asentare. Acei obligaţi la serviciulŭ militarŭ, a căroru bólă de ochi nu e precisŭ constatată, sě fiă internaţi într'unŭ spitalŭ militarŭ. In fine acei obligaţi la serviciulŭ militarŭ, cari nu 'şi justifică neînfăţişarea lorŭ, decă e de lipsă, sě fiă duşi cu forţa.

—x—

In secţiunea militară din *Pesta* au apěrutŭ la 17 Februariu n., dice »M. H.«, două femei care şi-au esprimatŭ dorinţa d'a merge şi ele în rěsboiu ca vêndětore de mâncări şi běuturi la trupe, deórece şi bărbaţii lorŭ trebue sě mérgă la glóte.

—x—

După cum comunică „Kolozsvar“ cu tótă positivitatea, *direcţiunea postală din Sibiiu* se va transfera la *Clujiu*. Acésta are a se mulţămi, dice fóia ungurescă, stăruinţelorŭ deputatului Hegedüs pe lângă ministru, care s'a şi grăbitŭ a lua acéstă decisiune.

—x—

Ministrulŭ de interne a aprobatŭ statutele reuniunei din Orşova, care şi-a pusŭ ca problemă lăţirea limbei maghiare. — Sě n'o subţieze cu atâta întindere.

—x—

„Neue ungarische Schulzeitung“, care apare trilunarŭ, în Nr. 5 se ocupă de *maghiarisarea* şcólelorŭ şi grădinilorŭ de copii în Ardealŭ şi dice între altele: „Ce privesce celelalte puncte ale gravaminelorŭ, acelea esistă şi în întréga Ungariă de sudŭ, numai cu singura deosebire, că aci nu se plângŭ în gura mare. dér se plângŭ şi aci“.

—x—

Joi în 24 şi Sâmbătă în 26 Februarie n. *reuniunea de cântări germană* din locŭ va da în localităţile Redutei concertŭ (Heitere Liedertafel.) Inceputulŭ la 8 óre sera. Preţulŭ 1 fl.

—x—

In *Kezdi-Oşorheiŭ* s'au închisŭ şcólele din causa pojarului, ce bântue acolo şi în împrejurime. In *Orosfaleu* suferŭ de acéstă bólă toţi copii de şcólă în numěrŭ de 85.

—x—

Inspectorulŭ temniţei din Balassa-Gyarmat a fostŭ denunţatŭ ministrului de justiţiă, — de către unŭ arestantŭ, anume Desider Horvath, care fusese liberatŭ din acelŭ arestŭ după doi ani de închisóre pentru defraudare, — că comite enorme abusuri, arendézĕ lucrulŭ arestanţilorŭ, falsifică chitanţele şi înşélă erariulŭ în totŭ modulŭ posibilŭ. Ministrulŭ va trimite unŭ comisarŭ ministerialŭ, ca sě ancheteze.

—x—

Puterea amorului, nuvelă de *Paulina C. Z. Rovinaru*. Ediţiunea »Amicului Familiei“. Gherla, imprimeria „Aurora« p. A. Todoranu. Esemplarulŭ 20 cr., 6 esemplare 1 fl.

—x—

Din causa deselorŭ *furturi de lemne*, ce se'ntêmplă pe teritoriulu oficiului silvanalŭ alŭ Sebeşului, *ministrulŭ de interne* a dispusŭ, ca cumpěrarea şi vêndarea de lemne pe teritoriulŭ Sebeşului şi alŭ cercului Mercurei numai sub acea condiţiune sě se facă, decă vêndětorulŭ póte dovedi printr'unŭ certificatŭ, datŭ de oficiulŭ localŭ respectivŭ, că e îndreptăţitŭ la acéstă ocupaţiune. Altfelŭ se vorŭ dicta amende în bani.

—x—

Vice-judele cercualŭ din *Seceni*, Franz *Balyha*, a fostŭ condamnatŭ de Tabla din Pesta la 300 fl. amendă pentru negligenţă în serviciu, nesupunere faţă cu superiorulŭ sěu şi neregularitate în lucrările oficiale.

—x—

Pentru posturi de *oficeri la glóte* s'au anunţatŭ şi profesorii universitari *Dr. Ballagi, Dr. Charada şi Dr. Liebermann*. Batalionelorŭ de honvedi, desemnate ca comande de glóte, li s'au trimisŭ deja de ministerulŭ honvedimei tóte prescrierile la glóte. Aceste regulamente vorŭ apăré în curêndŭ tipărite la librării.

—x—

Poetulŭ croatŭ *Harambasici* şi redactorulŭ *Kokotovici* au fostŭ condamnaţi de tribunalulŭ din Agramŭ, celŭ dintêiu la 15 luni, celŭ d'alŭ doilea la 12 luni carceră grea, învinuiţi fiindŭ că au turburatŭ ordinea publică aţiţândŭ contra legăturei statului. Invinuirea de înaltă trădare a fostŭ respinsă de tribunalŭ.

—x—

Profesorulŭ *Pebal* dela universitatea din *Graţŭ* a fostŭ omorâtŭ de laborantulŭ Nebel, pe care ilŭ concediase din serviciu pentru grele călcări de datorinţă. Ucigaşulŭ i a străpunsŭ pântecele cu unŭ pumnalŭ şi la ajutorulŭ sositŭ profesorulŭ a mai avutŭ atâta putere sě numéscă pe ucigaşulŭ, apoi espiră.

—x—

Concertŭ se va arangia Dumineca la 15/27 Februarie a. c. în localităţile „Cerbului d'aurŭ“ din *Bocşa montană* în favorulŭ corului de acolo. Programa: 1. »Marşulŭ Cântăreţilorŭ«, cuartetŭ de C. G. Porumbescu, esecutatŭ de corulŭ mixtŭ. 2. „Doină doiniţă«, de J. Vorobchieviciu, esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 3. Cântecŭ sěrbătorescŭ,“ cuartetŭ de C. K. Karrasz, esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 4. „Te iubescŭ“, duetŭ de W. Humpel, esecutatŭ de d-ra *Amalia Kolofik* şi d. *Alex. Diaconoviciu*. 5. »Erna«, cuartetŭ de C. G. Porumbescu, esecutatŭ de corulŭ bărbătescŭ. 6. »Cântecŭ sicilianŭ“, cuartetŭ de C. G. Porumbescu, esecutatŭ de corulŭ întregŭ. 7. »Nu mě uita“, cuartetŭ, esecutatŭ de corulŭ mixtŭ. 8. „Cântecŭ de primăvéră“, cuartetŭ de C. G. Porumbescu, esecutatŭ de corulŭ mixtŭ. După concertŭ urméză jocŭ. Preţulŭ de intrare pentru persónă 50 cr., pentru părechie 80 cr., pentru familia 1 fl. 20 cr. Inceputulŭ la 8 óre sera. *Comitetulŭ arangiatorŭ.*

Manifestaţiunile granițerilorŭ.

(Adresa grăniţerilorŭ din cercului Năsĕudului).

Prea stimaţilorŭ domni *Danilă Lica* şi *Gavrilă Manŭ*, advocaţi în Bistriţa.

Din incidentulŭ aşternerei gravaminelorŭ nóstre la treptele înaltului Tronŭ prin d-vóstră—ca representanţii şi mandatarii noştri—în audienţa din 11 Noemvre 1886, subscrişii, grăniţeri şi descendenţi de grăniţeri, venimŭ pe acéstă cale a Vě esprima cea mai profundă şi cordială mulţămită şi recunoscinţă pentru acéstŭ pasŭ energicŭ şi bărbătescŭ intreprinsŭ în favorulŭ şi interesulŭ nostru. Venimŭ totodată a Vě asigura, că cele espuse in acea plânsóre suntŭ simţĕmintele nóstre adevĕrate, o decopiere fidelă a durerilorŭ şi něcazurilorŭ nóstre, ce ne apasă şi něcăjescŭ într'o měsură nesuferibilă; venimŭ a Vě declara sěrbătoresce, că primimŭ şi aprobămŭ in-

---

FOILETONU.

Pipěruşiu Petru şi Florea-'nfloritulŭ.

(Poveste din Sălagiu, comunicată de plugarulŭ M. Bene din Supurulŭ de susŭ, scrisă de Ioanu Popŭ Reteganulŭ.)

(Urmare.)

Şi merse câtŭ merse, deodată se tredesce în ţéra şórecilorŭ. Dér nu altmintrelea erau şórecii, ci ca urşii de mari, şi mulţi ca furnicile în furnicarŭ. Aci începu a se înfiora Pipěruşŭ Petru, dér îi veni în minte cutea, şi cum o aruncă josŭ, cum se făcu între elŭ şi între şóreci unŭ stanŭ de pétră, gros câtŭ unŭ munte şi înaltŭ până la nori. Şi se duse Pipěruşŭ Petru totŭ pe lângă zidŭ, până ce eşi din ţéra şórecilorŭ.

Acum nimeri în câmpulŭ cu florile. Acolo erau numai flori, una mai frumósă decâtŭ alta şi tóte se îmbiau sě le ia. Dér Pipěruşŭ nu luă nici una. Colo departe dări elŭ unŭ calŭ păscêndŭ şi trase într'acolo. Adecă după ce se apropia, vědu pe Florea-'nfloritulŭ durmind dusŭ, calu-i păscea printre flori, ér paloşul îi juca în aerŭ pe deasupra lui. Se dă Pipěruşŭ josŭ de pe calŭ şi-şi slobóde şi elŭ calulŭ sě pască, apoi se gândi: Cum dórme acum dusŭ Florea-'nfloritulŭ, eu lesne l'aşŭ putea prăpădi; numai una de-i dau cu paloşulŭ, e dusŭ pe ceea lume; dér aşa numai unŭ mişelŭ ar face; sě mě punŭ lângă elŭ.

Şi-şi aruncă şi elŭ paloşulŭ în susŭ şi acela începŭ a-i juca prin aerŭ ca şi alŭ lui Florea-'nfloritulŭ, apoi se culcă josŭ pe flori. Cum era obositŭ de atâta amarŭ de cale adormi ca dusŭ. Dér étă că se tredi Florea-'nfloritulŭ şi vědu voinicului dormindŭ lângă elŭ, ér în flori lângă calulŭ lui mai păscêndŭ unulŭ şi în aerŭ lângă paloşulŭ lui mai jucândŭ unulŭ. Óre cine sě fiă? işi dise elŭ. Hm! ori cine-i, e vitézŭ şi omŭ de omeniă; cum dormiamŭ mě putea face totŭ bucăţele; i-oiu da deci pace până ce s'a tredi, că te miri cine-i; sciu că nu'i Pipěruşŭ Petre, de care şi smeii se temŭ!

Apoi se puse şi Florea-'nfloritulŭ şi mai trase unŭ puiu de somnŭ, ér când se tredi a doua óră, se tredi şi Pipěruşŭ Petru cu elŭ deodată. Când se vědură voinicii faţă'n faţă, nu se puteau destulŭ mira unulŭ de altulŭ; unulŭ mai voinicŭ decâtŭ celălaltŭ, care de care mai spătosŭ şi mai frumosŭ.

— Ce vênturi te au adusŭ p'aci pe la mine, vere? dice Florea-'nfloritulŭ.

— Am venitŭ sě te vědŭ, că ţi am auditŭ de nume şi nu m'am putulŭ răbda sě nu ne cunóscemŭ.

— Doră nu eşti tu Pipěruşŭ Petru, de care şi smeii tremură?

— Ba ai chiar ghicitŭ; dér tu doră eşti Florea-'nfloritulŭ!

— Eu da, că altulŭ nici că are dreptŭ a şedé aci în ţéra mea, multŭ mě mirŭ de tine, ce capŭ ai sě vii aci?

— Eu am capŭ ca capurile, dér tu ce capŭ ai de mě întrebi atâta? De nu-ţi pace că ţi-am călcatŭ ţéra, ia-te la păruelă cu mine, hai la luptă dréptă, luptă voinicéscă! Şi se luptară o di de véră şi nu fu chipŭ sě se învingă, până mai cădură de pe picióre de obosiţi; atunci dice Pipěruşŭ Petre: hai frate sě schimbămŭ lupta în paloşe. Şi apucară voinicii paloşele, şi se vênzoliră, până ce în urmă Florea-'nfloritulŭ ciungări o leacă degetulŭ micŭ alŭ lui Pipěruşŭ Petru. Atunci s'au lăsatŭ de luptă şi s'au prinsŭ fraţi de cruce, jurându-se pe vêrfurile paloşelorŭ, că nu se vorŭ mai lăsa unulŭ de altulŭ nici în bine, nici în rěu. Şi ajunsău şi în něcasŭ, dér şi în bine, ca omulŭ care trăesce în astă sécrétă de lume, dér ei unulŭ de altulŭ nu s'au lăsatŭ.

Umblândŭ ei odată la viteji, nimerescŭ la o casă în mijloculŭ codrului şi intrară în lăuntru. Adecă acolo era o fată la rěsboiu, ţesea, dér fată frumósă, era chiar Ileana Cosinteana, din cosiţă rujă-i cântă, şi cum ţesea, de câte ori bătea cu brâgla, totdéuna eşeau câte două cătane îmbrăcate şi'narmate. Multŭ se mirară voinicii noştri de acéstă vedeniă, dér Pipěruşŭ Petru nu multŭ stătu pe gânduri, ci începŭ a se drăgosti cu fata, sciţi dumneavóstră, a o prinde, mai a o săruta, cum facŭ tinerii. (Va urma.)

tru tóte modulŭ de procedere, abnegaţiunea şi curagiulŭ cu care aţĭ înfruntatŭ tóte pedecile şi greutăţile, ce ne stau în cale întru espunerea durerilorŭ şi nevoilorŭ nóstre la treptele Inaltului Tronŭ, la piciórele prea bunului nostru Impĕratŭ şi Rege apostolicŭ!

Asigurându-Vĕ despre încrederea nóstră 'neclintită, avemŭ onóre a ne subscrie:

Rebrişora, 31 Ianuarie 1887.

Stephanŭ Poppŭ, parochŭ; Teodorŭ Mureşianu, capelanŭ; Vasile Burdeţiu, Simeonŭ Olariu, Ioanŭ Olariu, Stefanŭ Sangeorzanŭ, Toma Mihalca, descendentŭ de grăniţerŭ, Teodorŭ Mureşianu, descendentŭ de grăniţerŭ, Iacobŭ Ţieranŭ, Toaderŭ Burduhosŭ, Leonŭ Scurtu, Moisa Roşiu, Nicolae Cârculŭ, Leonŭ Cotu şi Sidorŭ Bohay m. p.; Stefanŭ Burduhosŭ, Ioanŭ Diacŭ, Stefanŭ Ciuta, Vasile Burduhosŭ, Toaderŭ Doboca, Ioanŭ Popŭ, Alecsa Carculŭ, Mihaile Todericŭ, Zaharie Doboca, Ioanŭ Nistorŭ, Simonŭ Nistorŭ, Niculae Nistorŭ, Ciforŭ Lupŭ, Stefanŭ Lupŭ, Toderŭ Lupŭ, Ioanŭ Lupŭ, Condrace Bambu, Iosefŭ Moldovanŭ, Toaderŭ Bohai, Vasile Morariu, Calamente Aculŭ, Simonŭ Cârculŭ, Toaderŭ Cotulŭ, Iosefŭ Popŭ, Calamentŭ Bohai, Mihaile Cotulŭ, Ciforŭ Oniga (prin Macedonu Burduhosŭ) Trifonŭ Ilovanŭ, Iftene Popŭ, Vasile Cotulŭ, Pahone Cotulŭ, Ioanŭ Lionte Cotulŭ, Stefanŭ Cotulŭ, Pavelŭ Burdeţiu, Toderŭ Iacobŭ Popŭ, Ionŭ Iacobŭ Popŭ, Niculae Bohai, Dumitru Bohai, Alecsa Burduhosŭ, Tânase Mutti, Petre Mutti, Pantilimonŭ Mutti, Dumitru Cotulŭ, Vasile Mihalca, Ioanŭ Mihalca, Vasile Mihalca, Alecsandru Mutti, Tóderŭ Mutti, Ioanŭ Mutti, Filipŭ Mutti, Iónŭ Mutti Mandea, Arsente Mutti, Ciforŭ Mutti, Ioanŭ Bodiu, Andrei Mutti Dógă, George Bogiu, Tóderŭ Hoha, Vase Hoha, Niculai Ioanŭ Hoha, George Ursŭ, Ciforŭ Ursŭ, Sevestianŭ Roşiu, Nicolae Roşiu, Ioanŭ Danile Mureşianu, Iacobŭ Ioanŭ Mureşianu, Ioanŭ Mureşianu, Petre Mureşianu, Trifonŭ Bodiulŭ, Clementŭ Burdeţiu, Iacobŭ Burdeţiu, Dumitru Burdeţiu, Petre Constantinŭ, Mihaile Constantinŭ, Stefanŭ Cicaiu, Nicolae Lupu, Gavrile Lupu, Trifonŭ Lupu, George Cotulŭ, Petre Cotulŭ, Mihaile Bobulŭ, Clementŭ Bobulŭ, Dumitru Mihalca, Leonŭ Olariţĭ, Ioanŭ Rebrianu, Grigore Mironŭ Bodiulŭ, Tóderŭ Rebrianu, Eremie Popŭ, Grigore Popŭ, Toderŭ Bodu Cepoiu.

(Va urma).

Discursulŭ d-lui Kogălniceanu,

rostitŭ în şedinţa camerei române dela 24 Ianuariu st. v. a. c.

(Urmare.)

Continuândŭ d. Kogălniceanu dice ministrului Stătescu, sĕ nu lovescă pe nedreptŭ. „Când veniţĭ şi imputaţi d-lui Maiorescu, cu care nu am legăturĭ politice, lucrurĭ pe carĭ nu le-a făcutŭ, sunt datorŭ sĕ declarŭ, că d. Maiorescu a apĕratŭ totdeuna libertatea pressei,. In altele pote sĕ fi greşitŭ, der în cestiunea pressei a fostŭ de o firmă credinţă, că pentru guvernulŭ constituţionalŭ trebue se esiste libertatea pressei".

„'Mĭ diceţĭ d-vóstră şi mie: cum? D. Kogălniceanu, liberalulŭ acela cu 2 Maiu, d. Kogălniceanu vorbesce de libertatea pressei, pe care a înăbuşit'o la 2 Maiu! Apoi, onorabilĭ domnĭ, la 2 Maiu erau alte împrejurărĭ, trebuia sĕ facŭ concesiunĭ mutuale ca sĕ dobêndimŭ mai multŭ."

Dice apoi, că a fostŭ multŭ atacatŭ de diare, ca »Tribuna« d-lui N. Ionescu, care apĕra emanciparea ţeranilorŭ, der nicĭ nu le-a admonestatŭ. D-sa era fericitŭ când era atacatŭ de diare şi durmea liniştitŭ, căcĭ scia că pressa cea bună omoră pe cea rea.

...D-vóstră acum atacaţĭ pressa într'unŭ modŭ generalŭ şi acesta nu vĕ şede de locŭ bine, când între d-v. suntŭ vechĭ diariştĭ, carĭ multŭ au luptatŭ prin pressă... De ce aruncaţĭ acum oposiţiunei întregĭ şi pressei întregĭ scandalurĭ, pe carĭ le produce „Trompeta" şi »Cucuvaia"?.

»... Aţĭ vorbitŭ de actulu oribilŭ dela 5 Septemvre şi aţĭ căutatŭ sĕ'lŭ generalisaţĭ. Ei bine, rĕu aţĭ făcutŭ şi rĕu a făcutŭ şi d. Maiorescu când a venitŭ cu moţiunea de blamŭ subscrisă de 40 şi pe care declară, că eu n'aşŭ fi votat'o, rĕu a făcutŭ c'a invocatŭ şi numele d-lui Oroveanu, sĕ me ierte d sa a'i spune, că aci a fostŭ lipsitŭ de tactŭ"

„...Der după ce am disŭ acesta vinŭ şi vĕ întrebŭ: avemŭ noi dreptulŭ sĕ punemŭ în suspiţiune justiţia ţĕrei nostre? N'avemŭ dreptulŭ sĕ punemŭ în suspiţiune verdictulŭ juraţilorŭ de astădĭ, precum n'avemŭ dreptulŭ sĕ punemŭ în suspiţiune verdictulŭ juraţilorŭ dela Tĕrgovişte, când s'au achitatŭ făptuitorii republicei dela Ploiescĭ. Justiţiă de o parte, justiţiă de altă parte...."

Spune apoi, că pe când era la guvernŭ, la 1869 s'a urzitŭ unŭ complotŭ contra vieţei d-sale, care s'a descoperitŭ înainte de a fi pusŭ în lucrare, der nu s'au făcutŭ arestărĭ, afară de trei persóne, cari au fostŭ apoi liberate.

Apoi, de ce se impută astădĭ unui partitŭ întregŭ crima dela 4 Septemvre?

De ce nu găsiţĭ D-vóstrĕ, D-le ministru, că ar fi multŭ mai bine, mai cu semă în faţa împrejurărilorŭ în carĭ ne aflămŭ, ca în locŭ de a ne arunca unii altora totŭ felulŭ de incriminărĭ, sĕ căutămŭ cu toţii, oposiţiune şi maioritate, sĕ ne desbrăcămŭ de pasiune şi sĕ ne punemŭ pe lucru, căcĭ Dumnedeu scie ce va aduce diua de mâne?

Decă s'a disŭ: que messieurs les assasins commencent, eu dicŭ: que messieurs les ministres commencent

D-vóstră trebue sĕ daţĭ exemplulŭ de linisce şi de moderaţiune, şi regretŭ că d. Brătianu nu este aci, căcĭ la elŭ aşŭ face acestŭ apelŭ şi i-aşŭ dice: represinţĭ de 11 anĭ guvernulŭ liberalŭ, examineză sĕ vedĭ, decă ai greşelĭ, orĭ n'ai greşelĭ. Decă ai greşelĭ — şi eu dicŭ că ai — atuncĭ caută de le îndrepteză, nu te lăsa pe povârnişulŭ pasiunilorŭ, nu insulta când eştĭ insultatŭ, căcĭ la vĕrsta nóstră insultele cadŭ josŭ de sine.

Cum voiţĭ ca ţera sĕ mergă bine, când şi de o parte şi de alta este pasiune? Decă cei din oposiţiune suntŭ pasionaţĭ, acesta este pentru că suntŭ indignaţĭ sĕ vedă lucrurĭ la noi prin provinciă, carĭ nu sĕ vĕdŭ aiurea

S'a disŭ: era nouĕ. Care? Dupĕ ce s'a făcutŭ resbelulŭ, după ce s'a proclamatŭ independinţa şi ţera a luatŭ rangulŭ de Regatŭ, era nouĕ, era ca sĕ dămŭ ţĕrei o justiţiă, sĕ facemŭ ca fie-care sĕ se bucure de protecţiunea legilorŭ. Der în locŭ de acesta, s'a disŭ.... nu sciu, decă d. ministru alŭ justiţiei va fi disŭ în adevĕrŭ aşa, eu n'am auditŭ acele cuvinte; nu sciu decă d. ministru alŭ justiţiei a disŭ că oposiţiunea a perdutŭ dreptulŭ la protecţiunea legilorŭ...

Vocĭ: N'a disŭ. — A disŭ.

D. M. Kogălniceanu: Mărturisescŭ, că îmĭ este greu a crede.

D. ministru alŭ justiţiei, Eug. Stătescu: Eu sunt convinsŭ că nicĭ cei carĭ îmĭ atribue acele cuvinte nu le-au înţelesŭ aşa.

D. M. Kogălniceanu: Der în totŭ casulŭ, în faţa acestorŭ cuvinte, decă s'au disŭ, eu voiu rĕspunde d-lui ministru alŭ justiţiei ceea ce în asemenea ocasiune a rĕspunsŭ tiranulŭ Ispaniei Filip alŭ II-lea, în tragedia lui Schiller, — şi facŭ apelŭ la D. Carp, care este mai tare decâtŭ mine în literatura germană, sĕ mĕ îndrepte decă nu voiŭ reproduce bine cuvintele. In tragedia lui Schiller *Don Carlos*, unde vine Marchisulŭ de Posa din Flandra şi spune lui Filipŭ alŭ II-lea crudimele pe carĭ le făcea Ducele de Alba şi soldaţii lui, şi după ce-i arată acestea, atuncĭ Filipŭ II-lea îi dice: aţĭ câştigatŭ bunăvoinţa mea şi cere-mĭ ceva. Marchisulŭ de Posa atuncĭ dice: Cerŭ sĕ mĕ bucurŭ de protecţiunea legilorŭ. Filipŭ îi dice: în imperiulŭ meu sĕ bucură de protecţiunea legilorŭ şi făcĕtorii de rele. Marchisulŭ îi rĕspunde: cu atâtŭ mai multŭ der trebue sĕ se bucure cetăţenii oneştĭ şi de bună credinţă. (Aplause). Iată der idealulŭ: ca şi chiar făcĕtorii de rele sĕ se bucure de protecţiunea legei pănă vine justiţia sĕ-i lovescă.

D. ministru alŭ justiţiei Eug. Stătescu: Numai miniştrii sĕ nu se bucure de protecţiunea legilorŭ.

D. M. Kogălniceanu: Aşa este sortea lorŭ; am împărtăşit'o şi eu ca şi D-ta şi trebue sĕ o suferimŭ. D-lorŭ, vĕ mărturisescŭ că am auditŭ erăşĭ ceva, care m'a indignatŭ şi care trebue sĕ indigneze şi pe D. ministru. In America, poporulŭ este forte violentŭ şi are libertăţĭ forte marĭ, der nu prea are multă încredere în magistratură, fiind-că din nenorocire acolo magistratura nu este bună, căcĭ se schimă după partide.

D. ministru alŭ justiţiei, Eug. Stătescu: Sistemulŭ electivŭ (Ilaritate.)

D. M. Kogălniceanu: Sistemulŭ electivŭ în adevĕrŭ. De multe orĭ acolo poporulŭ dice: Der de ce sĕ aşteptămŭ noi justiţia? aide sĕ ne facemŭ noi înşi-ne justiţiă, şi sĕ întemplă de multe orĭ că sare poporulŭ sĕ ia pe inculpatŭ ca sĕ lŭ omore. Atuncĭ intervine autoritatea cu forţa, ca sĕ ia pe criminalŭ, fiă acela omulŭ celŭ mai miserabilŭ, şi sĕ-lŭ sustragă dela furia poporului; sĕ întrebuinţeză arme, cadŭ morţĭ şi rĕniţĭ de o parte şi de alta...

D. ministru alŭ justiţiei, Eug. Stătescu: Ceea-ce se face în unele comune la noi cu hoţii de cai.

D. M. Kogălniceanu: Aşa este. Ei, D-lorŭ, iată ce s'a întêmplatŭ şi la noi. Am auditŭ, că atuncĭ, când acelŭ nenorocitŭ Stoica a comisŭ acea infamia, a săritŭ poporulŭ, seu vr'o câţĭ-va ómenĭ ca sĕ'lŭ ucidă. Nu potŭ sĕ învinovăţescŭ: este furia indignaţiunei şi póte, că şi eu aşŭ fi făcutŭ aşa dacă eram acolo. Dér în fine a venitŭ autoritatea şi l'a dusŭ la casarma gendarmilorŭ, până va veni justiţia sĕ se rostescă unde sĕ'lŭ trimită. Ei, bine, D-lorŭ, omulŭ acela, îndată ce a fostŭ desarmatu, închisŭ în casa cu gendarmĭ, trebuia sĕ fiă apĕratŭ, der ce s'a întêmplatŭ? Au venitŭ o mulţime de zeloşĭ şi au începutŭ sĕ'lŭ bată, fie-care se lăuda că 'i-a datŭ mai multe palme.....

D. C F. Robescu: Nu este adevĕratŭ, D-le Kogălnicene, am fostŭ de faţă, am statŭ mai bine de o jumĕtate de oră şi n'am vĕdutŭ pe nimenĭ bătêndu-lŭ...

D. ministru alŭ justiţiei, Eug. Stătescu: Noi amendoi eram la Constanţa, D-le Kogălnicene. Iată unŭ martorŭ ocularŭ.

— *D. M. Kogălniceanu*: Şi eu afirmŭ, că mĕ facŭ forte sĕ dovedescŭ, că prefectulŭ de Galaţĭ, care se afla aci atunci, s'a dusŭ acolo, a vĕdutŭ pe nenorocitulŭ acela şi l'a umplutŭ de palme şi pe urmă când a eşitŭ de acolo se lăuda dicêndŭ: 'I-am trasŭ nisce palme.......

D. C. F. Robescu: Vĕ spunŭ pe onóre, că acum audŭ pentru ânteia oră acesta.

D. M. Kogălniceanu: Şi eu vĕ spunŭ pe onóre, că chiar aci, în acéstă Cameră, suntŭ colegĭ de-ai nostri, carĭ au auditŭ pe acelŭ domnŭ prefectŭ lăudându-se astfelŭ. Am curagiulŭ sĕ o spunŭ şi s'o afirmŭ, şi m'am indignatŭ de acesta, ca unŭ prefectŭ sĕ se ducă sĕ bată omenii, unde suntŭ închişĭ.

Am disŭ, domnilorŭ, şi o repetŭ, că este bine ca şi minoritatea şi maioritatea sĕ se uite la starea actuală a lucrurilorŭ şi sĕ vadă, că decă nu suntemŭ într'unŭ rĕsboiu civilŭ, precum a spusŭ şi D. ministru, că nu este rĕsboiulŭ civilŭ în ţeră, că decă nu există rĕsboiu civilŭ în ţeră, elŭ există în spiritulŭ cetăţenilorŭ.

Etă ceea ce face o grea posiţiune guvernului, şi de aceea voiu face unŭ apelŭ călduresŭ la onor. d. Ionŭ Brătianu şi'lŭ voiu ruga sĕ cugete seriosŭ şi sĕ vadă că unŭ partidŭ liberalŭ nu trebue sĕ creeze precedente de carĭ adversarii politicĭ ai partidului liberalŭ, când vorŭ veni mâne, poimâne la putere, vorŭ căuta sĕ profite în detrimentulŭ causei partidului liberalŭ.

(Va urma.)

Valea Bârgăului, 15 Faurŭ 1887.

Stim. D-le Redactorŭ! In sera de 13 l. c. în comuna B.-Josenĭ din Valea-Bârgăului s'a arangiatŭ din partea cărturarilorŭ din satŭ în folosulŭ scólei confesionale de acolo o petrecere cu jocŭ. Petrecerea a fostŭ fórte bine cercetată de mai toţĭ cărturarii şi fruntaşii poporaţiunei române de pe acéstă vale, şi acésta mai vêrtosŭ din causă că se scia de mai nainte, că petrecerea va fi curatŭ românéscă, şi prin urmare în orĭ ce privinţă mai confidenţială şi mai puţinŭ espusă criticei.

Ceea ce m'a surprinsŭ acuma pentru a 2-ua óră în carnevalulŭ acesta este împrejurarea, că inteliginţa română de pe acéstă vale a avutŭ bunulŭ gustŭ de a introduce decoraţiunea salelorŭ de petrecere precum şi a caselorŭ lorŭ private cu multŭ frumósele ţesĕturĭ naţionale ca manufacturĭ ale ţĕrancei române de pe acestă vale.

Eu credŭ, că ar fi bine şi tare de recomandatŭ, ca esemplulŭ cărturarilorŭ noştri românĭ dela sate sĕ-lŭ urmeze şi cei dela oraşe, introducêndŭ şi în salónele, d-lorŭ frumósele, ba potŭ dice chiar elegantele manufacturĭ ale ţĕrancelorŭ române, carĭ nu numai că suntŭ mai eftine, dér abună-sémă suntŭ şi mai sănĕtóse şi de decĭ de orĭ mai durabile, decâtŭ acele pânzĕturĭ străine, scumpe şi adeseorĭ falsificate, carĭ pentru noi nu suntŭ altceva, decâtŭ unŭ curatŭ mijlocŭ de esploatare. Prin acésta nu numai că amŭ face o economiă frumósă naţională pentru noi înşine, dér amŭ întinde în aceste timpurĭ critice unŭ sprijinŭ materialŭ însemnatŭ şi ţĕrancei române şi i-amŭ da unŭ îndemnŭ de a se perfecţiona în arta industriei sale de casă.

Sprijinindŭ industria ţĕrancelorŭ nóstre şi introducêndu-o prin casele şi salónele domnilorŭ, ne-amŭ spăla totodată şi de ruşinea ce trebue sĕ o suferimŭ în faţa străinilorŭ, carĭ, pe când noi ne lăpĕdămŭ de manufacturile ţĕrancelorŭ nostre de dragulŭ sdranţelorŭ scumpe străine, ei, sciindu-le mai multŭ preţui, le introducŭ sub nume străine prin salonele celorŭ mai de frunte oraşe din lume. Făcêndŭ acéstă observaţiune, me întorcu la obectŭ.

Petrecerea, după cum am disŭ, a fostŭ bine cercetată şi curatŭ românéscă, atâtŭ cu privire la arangiamentŭ, câtŭ şi cu privire la publiculŭ participătorŭ.

Sala bine luminată şi decorată frumosŭ cu cununĭ de bradŭ şi cu ţesăturĭ multicolore de ale ţĕrancelorŭ române din satŭ apoi domnele şi domnişórele, carĭ în mare parte erau îmbrăcate în frumosulŭ costumŭ naţionalŭ borgovenescŭ: tóte acestea constituiau o privelisce prea plăcută şi de totŭ încântătóre.

Petrecerea s'a continuatŭ cu entusiasmŭ până după medulŭ nopţii, când fu întreruptă prin intervenirea unei cine comune, la care s'au rostitŭ mai multe toaste întru onórea patronilorŭ petrecerei, a d-lorŭ Ionŭ Buzdugŭ, parochŭ localŭ, şi Larionŭ Cârlanŭ, locotenentŭ, apoi întru buna înţelegere dintre fraţi ş. a:

După pausă câţiva tinerĭ, în frunte cu zelosulŭ învĕţătorŭ din B.-Prundŭ, d-lŭ Eliseu Danŭ, s'a jucatŭ străbunulŭ jocŭ „Căluşerulŭ" spre marea îndestulire şi surprindere a tuturorŭ celorŭ de faţă. Apoi s'a continuatŭ joculŭ cu acelaşŭ entusiasmŭ până cătră órele 6 diminéţa, când fiăcarele, deplinŭ mulţămitŭ de séra petrecută s'a depărtatŭ la ale sale. Din inimă le mulţămescŭ d-lorŭ patronĭ şi arangierĭ pentru distracţia acestei plăcute serĭ şi îi felicitezŭ pentru frumósa reuşită morală şi materială a acestei petrecerĭ.

— *Borgovanulŭ.* —

Convocare. „*Reuniunea învĕţătorilorŭ rom. gr. or. din distr. X. Braşovŭ. alŭ Archidiecesei gr. or. a Transilvaniei*", va ţine adunare generală estraordinară pe Vinerĭ în 20 Februarie a. c. st. v. la $9^1/_2$ óre a. m. în gimnasiulŭ românŭ din Braşovŭ, la care suntŭ invitaţĭ prin acésta a participa toţĭ P. T. Domnii membri ai acestei reuniunĭ. Obiectulŭ de pertractare în acéstă adunare va fi:

Cestiunea edării pe anulŭ II a fóii pedagogice a acestei reuniunĭ, „*Scóla şi Familia*".

Din şedinţa comitetului centralŭ alŭ reuninnei învĕţătorilorŭ rom. gr. or. din Distr. X, Braşovŭ, ţinută la 6 Februarie 1887 st. v. în Braşovŭ.

St. Iosifŭ, preşedinte. *I. Dariu*, secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 23 Februariu. — Fóia oficială publică numirea lui Wekerles ca secretarŭ de statŭ la ministerulŭ de finanţe.

BERLINŬ, 23 Februariu. — *Până la miedulŭ nopţii au fostŭ cunoscute 250 alegerĭ, dintre care 142 septenatiştĭ, 66 oposiţionalĭ şi 42 balotage, Cea mai simţitóre perdere au suferit'o liberalii. Alsaţia a alesŭ duşmanĭ ai imperiului. Se vorbesce, că Reichstagulŭ va fi convocatŭ înainte de balotage, îndată ce din alegerile definitive va resulta că Reichstagulŭ e în stare a lua hotărîrĭ,*

DIVERSE.

Cununiă. — *Eugenŭ Grecu* şi *Otilia Piposiu* căsătoriţĭ la 6 Februriu n. în Hondolŭ.

Logodnă. — D-lŭ *Georgiu Petrovanŭ*, teologŭ absolutŭ, şi d-şóra *Eleonora T. Mihalca*, fidanţaţĭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Februariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5% . . .	96.90	Bonurĭ croato-slavone . .	104 50
Rentă de hârtiă 5% . .	86 80	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	95 75	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	119 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —	Renta de hârtiă austriacă	78 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —	Renta de arg. austr. . .	78 20
Bonurĭ rurale ungare . .	104.20	Renta de aurŭ austr. . .	105 15
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20	Losurile din 1860 . . .	132.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.20	Acţiunile băncei austro-ungare	847 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20	Act. băncei de creditŭ ung.	282.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 20	Act. băncei de creditŭ austr.	273.30
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.03
		Napoleon-d'orĭ	10.12
		Mărcĭ 100 imp. germ. . .	62 80
		Londra 10 Livres sterlinge	128.35

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 9 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	91—	92—
» convert. (6%)	84½	85½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	99—	100—
» „ „ (5%) .	84—	85—
» » urban (7%) .	97—	98—
» » » (6%) .	90—	91—
» » » (5%) . .	80—	81—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	18.25	18.50
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.00	2.01

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 22 Februariu st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.45	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.42	»	8.44
Napoleon-d'orĭ	»	10.09	»	10.13
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 99	»	6.03
Scrisurile fonc. »Albina» . . .	»	101.—	»	102.- -
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 1911/1887.

Publicaţiune.

2—3

Toţĭ acei carĭ, în sensulŭ §-lui 5 din instrucţiunea legei pentru **glotaşi**, dorescŭ a ocupa vr'unŭ **postŭ de ofiţerŭ, medicŭ séu funcţionarŭ la glóte**, sĕ provócă prin acésta a aşterne petiţiunile lorŭ respective pănă la 5 Martie a. c. séu la primăria locală, séu imediatŭ la comandamentulŭ cercualŭ Nr. 77 de glóte din locŭ.

Petiţiunile suntŭ a se instrui cum urméză:

1. Foştii ofiţerĭ au a presenta certificatulŭ lorŭ de eşire din serviciu, respective a arăta corpulŭ de armată, la care au servitŭ în urmă.

2. Foştii subofiecerĭ (cu deosebire voluntarii pe unŭ anŭ) au a arăta corpulŭ de armată din care s'au eliberatŭ şi posiţiunea lorŭ cetăţenéscă actuală.

3. Acele persóne civile, carĭ sĕ bucură de o reputaţiune escelentă, nepătată şi patriotică, au a presenta pe lângă arătarea posiţiunei lorŭ cetăţenescĭ şi actulŭ de botezŭ.

Braşovŭ, în 19 Februarie 1887.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 1961. / 1887.

Amintire de dajdiă.

Pre basa §-lui 58—74 de lege XVII din anulŭ 1883 suntŭ seriosŭ provocaţĭ toţĭ plătitorii de dajdiă din Braşovŭ, carĭ au rĕmasŭ în restanţă cu vre o sumă în datoria lorŭ curentă pe dajdiă, din cadenţele pentru comerciu şi industriă, cu taxa militară, cu dajdia de scólă, drumŭ şi comunală, se o plătéscă acésta la oficiulŭ de dajdiă alŭ oraşului, nesmintitŭ **până în 1 Martie a. c. orele 5 după amédĭ**, că la din contră se vorŭ scóte restanţele acestea cu esecuţiune, fără respectŭ la persónă.

Braşovŭ, în 21 Februarie 1887.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8.51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirişŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezo-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	--
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uiora	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ